អាងត្រពាំងថ្ម

A1, A3, A4i & A4iii

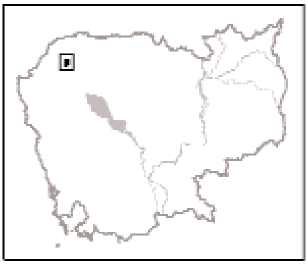

ខេត្ត	:	បន្ទាយមានជ័យ
ស្រុក	:	ភ្នំស្រុក
ផ្ទៃដី (ហិកតា)	:	១២.៦៥៩
រយៈកំពស់ (ម៉ែត្រ)	:	១៤ ដល់ ២៧
កូអរដោនេចំណុចកណ្ដាល	:	១៣^{0}៥១´ជ ១០៣^{0}១៩´ក

ការពិពណ៌នាទីកន្លែង

តំបន់ IBA នេះស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ដែលអនុម័តដោយព្រះរាជក្រឹត្យដែលមានឈ្មោះថា "តំបន់គ្រប់គ្រង និង អភិរក្សដែនបំរុងសត្វក្រៀលអាងត្រពាំងថ្ម" ។ តំបន់នេះមានចំណុចកណ្ដាលត្រង់បឹងសិប្បនិម្មិតមួយស្ថិតនៅចំងាយ៧0គីឡូម៉ែត្រពីបឹងទន្លេសាបទិសពាយ័ព្យ ។ នៅក្នុងសម័យអង្គរពីសតវត្សទី១០ដល់១៣នៃគ្រឹះសករាជ ផ្លូវមេមួយត្រូវបានសាងសង់ឡើងកាត់តាមតំបន់នោះដែលនាំឱ្យមានធារទឹកកើនឡើងនៅប៉ែកខាងជើង ។ នៅឆ្នាំ ១៩៧៦ ក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (ប៉ុលពត) ពលកម្មដោយចាប់បង្ខំកំលាំងមនុស្សត្រូវបានប្រែក្លាយផ្លូវមួយនោះទៅជាទំនប់ទឹកដែលមានប្រវែង១១គីឡូម៉ែត្រ និង បានសាងសង់ទំនប់មួយទៀត កាត់កែងទៅនឹងទំនប់នោះ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក្ដី ការសាងសង់អាងនោះមិនបានរួចរាល់តាមផែនការដែលបានគ្រោងទុកឡើយ ។ ក្នុងអំឡុងពេលរដូវប្រាំង មានតែជ្រុងមួយរបស់អាងប៉ុណ្ណោះស្ថិតនៅប៉ែកអគ្នេយ៍នៅមានលិចទឹក រីឯនៅរដូវវស្សាតំបន់នេះត្រូវលិចទឹកជាង៨0ភាគរយ ។ តំបន់នេះបង្កើតបានជាវាលស្មៅលិចទឹកតាមរដូវកាល តំបន់ប៉ែកខាងជើងលិចទឹកក្នុងរយៈពេលខ្លីជាងក្នុងឆ្នាំនិមួយៗត្រូវបានគេប្រែក្លាយទៅជាដីដំណាំស្រូវរដូវវស្សា ទោះបីជាដីមួយចំនួនមិនត្រូវបានគេធ្វើស្រែជារៀងរាល់ឆ្នាំក៏ដោយ ចំណែកនៅចុងខាងជើងនៃតំបន់ IBA ប្រភេទទីជំរកមានលក្ខណៈជាព្រៃរបោះ ។

តំបន់នេះមានសារៈសំខាន់បំផុតក្នុងការទ្រទ្រង់កន្លែងស្នាក់អាស្រ័យ និង ប្រភពរកចំណីរបស់សត្វក្រៀលក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលជាចំនួនមួយមានសមាមាត្រពិសេសនៃចំនួនក្នុងពិភពលោក ។ ក្រៅពីប្រភេទសត្វក្រៀល តំបន់នេះបានទ្រទ្រង់ជាង ១%នៃចំនួនសត្វតាមជីវភូមិសាស្ត្រនៅអាស៊ីដូចជា ប្រវីក ទាកាប៉ាព្រៃ ចង្កៀលខ្យង និង អង្កត់ខ្មៅ ។ ជាងនេះទៀត នៅមានវត្តមាននៃបណ្ដាប្រភេទទទួលរងការគំរាមកំហែង និងជិតរងគ្រោះក្នុងពិភពលោក ដែលគេបានកត់ត្រានៅក្នុងតំបន់នោះផងដែររួមមានខ្សឹប (ជាប្រភេទអាចពងកូនក្នុងតំបន់នេះ) ត្រយ៉ងចំកំកស និង ត្រដក់ធំ ។ លើសពីនេះទៀត អកត្រីធំ (Pallas's Fish Eagle Haliaeetus leucoryphus) ដែលជាប្រភេទគំរាមកំហែងពិភពលោក និង ជាប្រភេទខ្វាត់ព្រាត់ (Vagrant) ត្រូវបានកត់ត្រាពីតំបន់នេះផងដែរ ។

ប្រភេទសត្វស្លាបសំខាន់ៗ

ឈ្មោះខ្មែរ	**ឈ្មោះអង់គ្លេស**	**ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ**	**លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យIBA**	
ក្រៀល	Sarus Crane	Grus antigone	A1	A4i
ខ្សឹប	Bengal Florican	Houbaropsis bengalensis	A1	

ចាបពូកទ្រូងលឿង	Asian Golden Weaver	Ploceus hypoxanthus	A1	
ចង្កៀលខ្យង	Asian Openbill	Anastomus oscitans		A4i
ត្រដក់តូច	Lesser Adjutant	Leptoptilos javanicus	A1	
ត្រដក់ធំ	Greater Adjutant	Leptoptilos dubius	A1	
ត្រយ៉ងខ្លួន ស	Black-headed Ibis	Threskiornis melanocephalus	A1	A4i
ត្រយ៉ងចំកំក ស	White-shouldered Ibis	Pseudibis davisoni	A1	
ទាកាប៉ាព្រៃ	Comb Duck	Sarkidiornis melanotos	A4i	
ទុងប្រផេះ	Spot-billed Pelican	Pelecanus philippensis	A1	A4i
ប្រវឹក	Lesser Whistling-Duck	Dendrocygna javanica		A4i
រនាលពណ៌	Painted Stork	Mycteria leucocephala	A1	
រនាល ស	Milky Stork	Mycteria cinerea	A1	
ស្មោញ	Darter	Anhinga melanogaster	A1	
អកខ្មៅដីសើម	Greater Spotted Eagle	Aquila clanga	A1	
អង្កត់ខ្មៅ	Black-necked Stork	Ephippiorhynchus asiaticus	A1	A4i
ឥន្ទ្រីយ៍	Imperial Eagle	Aquila heliaca	A1	

ប្រភេទសត្វប្រមូលផ្តុំក្នុងតំបន់មួយជាក់លាក់

មានសត្វស្លាបបីប្រភេទរស់នៅក្នុងប្រភេទព្រៃតំបន់ភ្នំខ្ពស់ៗ (The Sino-Himalayan Subtropical Forests) ពីរប្រភេទរស់នៅក្នុងប្រភេទព្រៃស្រោង (The Indochinese Tropical Moist Forests) ប្រាំពីរប្រភេទរស់នៅក្នុងប្រភេទព្រៃរបោះ (The Indo-Malayan Tropical Dry Zone) និង មួយប្រភេទរស់នៅក្នុងតំបន់ទំនាបវាលស្មៅ (The Indo-Gangetic Plains) (សូមមើលតារាងឧបសម្ព័ន្ធ៤) ។

ប្រភេទពានរថាតិទទួលរងការគំរាមកំហែងពិភពលោក

ស្វាក្តាម ។

ថនិ និង ពពួកក្រចកជំពាចទទួលរងការគំរាមកំហែងពិភពលោក

រមាំង ។

ប្រភេទអណ្តើក កន្ធាយ និង ក្រពើទទួលរងការគំរាមកំហែងពិភពលោក

អណ្តើកបិទមុខស្នូកខ្មៅ អណ្តើកសកល និង អណ្តើកព្រិច ។

ការគំរាមកំហែងលើជីវៈចំរុះ

មុនពេលមានការបង្កើតតំបន់គ្រប់គ្រង និង អភិរក្សដែនបំរុងសត្វក្រៀលអាងត្រពាំងថ្មនៅក្នុងខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០០ ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋានធ្លាប់ទាក់ចាប់សត្វក្រៀលជាទៀងទាត់ដោយប្រើប្រាស់ថ្នាំពុល ។ នៅឆ្នាំ ១៩៩៩ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មសត្វព្រៃមានកំរិតខ្ពស់ ដោយមានតម្រូវការពីប្រទេសថៃ ។ ការទាក់ចាប់ និង ការប្រមាញ់សត្វក្រៀលក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ត្រូវបានកាត់បន្ថយយ៉ាងច្រើនតាមរយៈការអនុវត្តន៍ច្បាប់ និង សកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹង ទោះជានៅមានការបរបាញ់ជាទ្រង់ទ្រាយតូចៗនៃប្រភេទផ្សេងៗទៀតកើតឡើងក៏ដោយ ។ ការគំរាមកំហែងចំបងបំផុតកើតឡើងនៅក្នុងតំបន់នេះនាពេលបច្ចុប្បន្នគឺការប្រែក្លាយតំបន់វាលស្មៅ និង តំបន់ព្រៃឈើទៅជាដីកសិកម្ម ហើយការគំរាមកំហែងរយៈពេលយូរមានសក្តានុពលអាចជាការរៀបចំផ្គត់ផ្គង់កំរិតកំពស់ទឹកនៅក្នុងអាងសម្រាប់ការស្រោចស្រពដំណាំកសិកម្មនៅផ្នែកខាងក្រោម ។

អនុសាសន៍

សកម្មភាពអនុវត្តច្បាប់នៅអាងត្រពាំងថ្មនាពេលថ្មីៗនេះដែលបានផ្តោតលើការត្រួតពិនិត្យនៃការបរបាញ់សត្វព្រៃគួរតែត្រូវធ្វើបន្តទៀត ។

ផែនការគ្រប់គ្រងដែលមានការបែងចែកតំបន់បំរុងទុកការប្រើប្រាស់ដីជាលក្ខណៈផ្សេងៗ ជាពិសេសការកំណត់ព្រំប្រទល់តំបន់កសិកម្មគួរតែមានការឯកភាពពីអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយឱ្យបានឆាប់រហ័សតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ហើយពង្រឹងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ឱ្យបានតឹងរឹង ។

កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍គួរតែផ្តួចផ្តើមធ្វើឡើងនៅតាមភូមិនានាដែលស្ថិតនៅក្នុង ឬ នៅជាប់តំបន់បំរុងទុក ដោយផ្តោតលើជីវភាពរស់នៅប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

គំរោងការផ្នែកទេសចរណ៍គួររៀបចំបង្កើតឡើង តែគិតគូរពិចារណាអំពីផលប៉ះពាល់លើតំបន់បំរុងទុក និង ផលប្រយោជន៍នៃការអនុវត្តន៍គ្រប់គ្រងបានល្អសម្រាប់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ។

ការរានដីព្រៃ និង ការទន្ទ្រានយកដីនៅក្នុង និង ជុំវិញតំបន់នេះគឺជាបញ្ហាស្មុគស្មាញនៅពេលបច្ចុប្បន្ន ដូច្នេះ កិច្ចព្រមព្រៀងលើសិទ្ធិកាន់កាប់ និង ប្រើប្រាស់ដីធ្លី គឺជាតម្រូវការចាំបាច់ ដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការគ្រប់គ្រងតំបន់បំរុងទុកឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

ឯកសារយោង

Goes, F. and Davidson, P. eds. (2002) Recent sightings. *Cambodia Bird News* 9: 47-59.

Goes, F. and Hong Chamnan (2001) *Ang Trapeang Thmor Sarus Crane Conservation Area: a major site for bird conservation in north-west Cambodia*. Phnom Penh: Wildlife Conservation Society.

Sam Veasna (1998) *Report on research and survey towards the protection of Sarus Crane and other bird species. Ang Tropeang Thmor site, Bantey Meanchey province, Cambodia*. Unpublished report.

Sam Veasna (1998) *Endangered birds in north-western Cambodia.* Paper presented at the Important Bird Areas Workshop, Phnom Penh, March 1998.

Sam Veasna, Hong Chamnan, Thach Savany and Briggs, E. (1998) *Trip to Banteay Meanchay province, April 18-20 1998: report on the status of Sarus Crane in northwest Cambodia.* Unpublished report.

Sam Veasna and Mundkur, T. (1998) *New site of international importance for Sarus Crane discovered in Cambodia*. Unpublished report.